

LUNDS
UNIVERSITET

Kandidatuppsats, 15 hp

*“Man håller sig i mitten och man
håller sig stadig”*

- En socialpsykologisk studie om bikulturella unga vuxna

Abstrakt

Kultur är en essentiell del i många människors liv, speciellt hos bikulturella individer för att de upplever två kulturer inom sig. Vi vill bidra med kunskap och förståelse inför bikulturell positionering och hur detta upplevs. Tidigare forskningsstudier konstaterar att bikulturella individer lever i konflikt med sin identitet under lång tid, men att de efterhand accepterar den. Denna studie grundar sig i ett socialkonstruktivistiskt perspektiv, som innebär att individen måste ses utifrån sin subjektiva verklighet, vilket existerar i samspel med andra människor. Det vill säga att identitet måste ses som en process och att det är något som skapas genom andra. Detta förklaras med hjälp av George Herbert Mead (1934) och Victor Turner (1967) genom att se individen som social, vilken skapas i interaktionen i andra grupper, samt hur individen innehar en rörlig position, som kan upplevas både balanserad och obalanserad. I denna studie utforskas bikulturellas identitetsskapande genom livshistoriska intervjuer, för att skapa djupare förståelse för yttre påverkande faktorer. Vårt resultat visar på att bikulturella accepterar sina två kulturer via acceptans av andra grupper. Det placerar individerna i en själv-accepterande position som upplevs positiv, vilket leder till förståelse för inte bara två kulturer, utan ger också potential att kunna agera i bredare sociala sammanhang. Vi menar att bikulturella individer utvecklar symbolisk intelligens.

Nyckelord: Kultur, unga vuxna, bikulturell identitet, identitetsskapande, symbolisk interaktionism, liminalitet

Innehållsförteckning

Inledning	4
1.1 Syfte och frågeställningar	5
1.2 Tidigare forskning	6
1.2.1 Identitetsskapande utifrån två positioner	6
1.2.2 Att skapa sig själv utifrån diskriminering och stigmatisering	7
1.2.3 Harmoni eller konflikt?	8
1.2.4 Bikulturell flexibilitet	9
1.2.5 Källdiskussion av tidigare forskningsstudier	9
Teori	10
2.1 Symbolisk interaktionism	10
2.1.1 Individen	10
2.1.2 Kommunicera mening i social interaktion	11
2.1.3 Individens första kontakt med kultur	12
2.1.4 Individens andra kontakt med kultur	12
2.2 Att vara mellan och balansera	13
Metod	13
3.1 Vetenskapsteori och metodval	14
3.2 Urval	14
3.3 Genomförande av intervju som metod	16
3.4 Analysmetod - tematisk analys	17
3.5 Etiska överväganden	19
Analys	20
4.1 Beskrivning av informanter	20
4.2 Del ett: Påverkande faktorer för identitetsskapandet	21
4.2.1 När individen anpassar sig till sin icke-svenska kultur	21
4.2.2 När individen anpassar sig till majoritetskulturen	23
4.3 Del två: När individen navigerar mellan kulturer	26
4.3.1 När individen distanserar sig från sin icke-svensk kultur	26
4.3.2 När individen tar tillbaka och anammar sin icke-svenska kultur	28
4.4 Del tre: Acceptans av individens bikulturella identitet	31
4.4.1 Individens bikulturella positionering	31
4.4.2 Positionering i balans och acceptans	33
4.4.3 Positionering genom symbolisk intelligens	35
Avslutande diskussion	37
Referenser	38
Litteratur	38
Vetenskapliga artiklar	40
Webbsidor	41
Bilaga	42
Intervjuguide	42

1. Inledning

Vi lever i en alltmer globaliserad värld, vilket genererar mångkulturella samhällen. Med utgångspunkt i Sverige, kännetecknas dess befolkning av människor från alla delar av världen, vilka besitter olika kulturer och kulturella förståelser. Kultur är något som vi bär med oss och som vi kommunicerar med hjälp av. Alltså föds individer in i olika kulturella kontexter, samtidigt som dessa blir formade av samhällets dominerande kultur. Detta sker genom samhällets institutioner, till exempel skolsystemet. Med andra ord beskriver detta en mängd individer idag, vilka skapar förståelse och kunskap om sin omvärld genom flera kulturer. Hur är det att tänka och agera utifrån skilda förväntningar? Kort sagt beskrivs här bikulturella individer. Begreppet syftar i stora drag till individens identitet som tvådelad, det vill säga införlivning av både hemkultur och dominerande samhällskultur (Wu 2011). Identitet bör förstås som ett *görande*, vilket innebär att det är föränderligt och under konstant utveckling. Den personliga identiteten är kontextuell, eftersom den formas i individens sociala och kulturella omgivning (Hammarén & Johansson 2009, ss.90, 101). Med andra ord måste individen identifiera sig med båda kulturerna och anamma dessa. Det räcker alltså inte att ha kunskap om olika kulturer, utan det måste vara en del av individen. Det vill säga om individen har föräldrar från två länder, utanför den dominerande kulturen, men att bara den ena förälderns kultur blir framträdande, bortses den andra förälderns kultur, vilken inte blir framträdande i individens identitetsskapande (Wu 2011).

Alltså vill vi skapa förståelse för hur bikulturellt identitetsskapande *görs* hos unga vuxna i Sverige. Tidigare forskningsstudier visar på att bikulturell positionering upplevs som negativ under individens tidigare år, till att utvecklas att se den som positiv. Detta menar tidigare studier leder till att de kan hamna i acceptans och harmoni. Med andra ord positiv positionering leder till att individen blir rörlig och anpassningsbar. Denna studie utgår från ett socialkonstruktivistiskt perspektiv för att skapa förståelse för bikulturellt identitetsskapande som socialt fenomen. Studiens teoretiska ramverk utgörs av George Herbert Mead (1934) och symbolisk interaktionism för att undersöka individen som en social varelse. Detta med hjälp av följande begrepp: *själv*, *reflexivitet*, *symboler* (i social interaktion), *de signifikanta andra* och *den generaliserande andra*. Vidare framhålls Victor Turner (1967) och begreppet *liminalitet* (*liminal position*) för att undersöka hur individen pendlar mellan två kulturer, samt att stå mellan positionen ung till vuxen. För att fånga hur bikulturell identitet *görs* och för att

lyfta enskilda individers berättelser utförs livshistoriska intervjuer. Intervjumaterialet tematiseras genom tematisk analys för att finna essentiella likheter och skillnader, där analysen sedan görs i kronologisk ordning. Resultatet och analysen visar på hur andra sociala grupper har stor påverkan på individens självacceptans. Det vill säga att acceptansen av individens bikulturella identitet sker genom dels självacceptans, men också acceptans av andra grupper. Genom att bikulturella individer innehar två kulturella tillhörigheter och därmed två kulturella förståelser, leder detta till att individen blir flexibel. Det vill säga att har bikulturella individer potential att navigera i olika sociala kontexter, vilket i sin tur leder till att de utvecklar *symbolisk* intelligens.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med följande uppsats är söka förståelse inför bikulturellt identitetsskapande hos unga vuxna i Sverige. Detta relaterar till individer som förhåller sig till två meningssystem. Alltså å ena sidan familj och primära kultur, samt å andra sidan samhällets dominerande kultur (Wu 2011). Härav följer definition av kultur som meningsskapande, vilket innebär att försöka synliggöra betydelsefulla skeenden av individers vardag. Exempelvis hur de kommunicerar med hjälp av olika symboler, traditioner, värdesystem, normer och kategoriseringar (Spillman 2020, ss.5-7). Med andra ord hur individen förstår den sociala situationen utifrån ovanstående faktorer. Närmare bestämt utvecklas individen med andra i dennes direkta omgivning. Kultur och identitet undersöks hos unga vuxna, eftersom att denna ålder i hög grad karaktäriseras av utforskande. Detta leder till att individen pendlar mellan positioner, som innefattar olika förväntningar, bland annat gällande val inför framtiden, grupptillhörigheter och relationella utmaningar (Arnett 2014, ss.3, 8; Hammarén & Johansson 2009, ss.90, 101). Vi vill därmed bidra med kunskap kring hur bikulturell identitet *görs*, genom enskilda individers perspektiv och vidare hur de navigerar i sin sociala omgivning. Kort sagt hur individer agerar med två kulturella förståelser och hur de positionerar sig i olika sociala grupper.

- Vilka faktorer har enligt bikulturella unga vuxna format deras identitetsskapande?
- Hur görs bikulturellt identitetsskapande som en aktiv process av unga vuxna?
- Hur kan vi förstå bikulturell positionering?

1.2 Tidigare forskning

I följande avsnitt presenteras tidigare forskning kring bikulturell identitet. De flesta är hämtade från Lunds universitets sökmotor LUBsearch och är "peer reviewed". Ett fåtal är tagna från hänvisningar i ämneslitteratur och återfanns på Google Scholar. Några exempel på använda sökord är bland annat "bicultural, identity formation, hybrid identity, bikulturell, hybrid identitet". Eftersom det finns en brist på forskningsstudier gällande de svenska begreppen och i svensk kontext, så använde vi oss främst av de engelska sökorden. Vidare har forskningen bearbetats noggrant, där huvudpoänger har tagits ut i relation till studiens syfte. Huvudpoängerna presenteras genom olika teman och formar avsnittets upplägg. Avsnittet avslutas sedan med en källdiskussion.

1.2.1 Identitetsskapande utifrån två positioner

Johnson, Gagan & Bedi (2020) har gjort en studie på indisk-amerikanska individer mellan 18-29 år som besitter två kulturella tillhörigheter och vidare hur dessa två kulturer har påverkat deras identitetsutveckling, samt deras definition av jaget. Studien är kvalitativ och fokuserar på att utforska förståelsen av bikulturell identitet, samt hur individerna skapar sig själv utifrån familjen och det dominerande amerikanska samhället. För att undersöka detta görs både enkäter och intervjuer för att skapa förståelse för yttre faktorer som påverkat identitetsskapandet (Johnson et. al. 2020, s.5). Johnson et. al (2020, ss.4-12) visar på att 75% av deltagarna upplevde konflikt i värdeideologier, det vill säga moralsystem och förväntningar. Närmare bestämt att familjen var en påverkande faktor, då deltagarna upplevde en kulturkrock mellan den familjära indiska kulturen och den individualistiska amerikanska kulturen. Detta påverkade i sin tur utvecklingen av deltagarnas självständiga jag. Resterande procent som inte hade liknande upplevelser, berodde på att de var kristna indisk-amerikanska, vilka var uppväxta i en kontext som inkluderade liknande normer och värderingar som den amerikanska kulturen. Med andra ord var det inte lika stor skillnad mellan kulturerna. Avslutningsvis menar Johnson et. al. (2020, ss. 9-11) att bikulturella individer skapar sig själva genom oberoende dimensioner, alltså oberoende kulturella dimensioner. Individens föds alltså inte med två kulturer, utan de är två självständiga element av individens självkonstruktion.

Johnson et. al. (2020) kan ställas i relation till Jeffery Arnett (2014), då han menar på att identitetsskapandet under ungdomen generellt karaktäriseras av ett självständigt utforskande. Alltså att individer frigör sig från familjen för att utforska sitt jag. Han skriver bland annat:

It is the age of feeling in-between, in transition, neither adolescent nor adult (Arnett 2014, s.8).

Arnett (2014, ss.1-18) menar att det är en vanlig fas i identitetsutvecklingen att utforska sig själv under ungdomen. Vi vill alltså poängtera att inte bara bikulturella vill utforska sig själva i denna period, men vi anser att denna utveckling måste utforskas från ett bikulturellt perspektiv. Då dessa individer förhåller sig till fasen att gå från ung till vuxen, men likaså att navigera mellan två kulturella tillhörigheter. Kort sagt förstår vi identitetsutveckling utifrån två positioneringar, å ena sidan ung till vuxen och å andra sidan att pendla mellan två kulturer.

1.2.2 Att skapa sig själv utifrån diskriminering och stigmatisering

Kolano, Childers-McKee & King (2018) har genomfört en meta etnografisk studie som undersöker, definierar och försöker förstå hur identitet formas bland sydöstasiatiska amerikaner i åldern 15-18, samt även hur de kategoriseras som ett kollektiv. Mer specifikt har Kolano et.al (2018, ss.123-147) analyserat ett flertal narrativa studier, där individerna berättar om hur de skapar sin identitet utifrån två kulturella tillhörigheter, samt genom kategorisering och stigmatisering av andra grupper. Fokus ligger vid rasism och hur det påverkar identitetsskapandet. I studierna Kolano et.al (2018) undersökte så använde sig författarna av intervjuer och observationer för att skapa förståelse för hur identitet skapas som en aktiv process. Många av deltagarna förklarade svårigheter med att passa in, där de skapade en form av ny enhet, med gränser till båda kulturerna. Deltagarna upplevde också diskriminering från båda kulturerna i form av att ha anammat för mycket av den ena eller andra kulturen. Flera individer ansåg att de blivit kallade "white-washed", det vill säga anammat för mycket av den dominerande vita kulturen (ibid. ss.137-142).

Liknande negativa upplevelser visar sig i en studie gjord av Nesteruk, Helmstetter, Gramescu, Hammad Siyam & Price (2015, s.4) där bikulturella individer i ålder 18-30 upplevde kategorisering av samhället i tidig ålder, som i sin tur påverkar hur individerna såg på sig själva. Nesteruk et. al. (2015) utförde en narrativ studie på ungdomar med utländska familjer, där fokus låg vid att ge deltagarna möjlighet att reflektera över deras identitetsskapande.

Detta för att vidare undersöka hur välintegrerade deras två kulturer var i deras identitet. Deltagarna i studien upplevde i tidigare ålder konflikt mellan sina kulturella tillhörigheter och att konflikten fortlöper. Till exempel sa deltagare att de ville vara "normala" som den dominerande kulturen i landet, men att utseendet gjorde att de inte passade in (Nesteruk et al., 2015, ss.9-12). I äldre ålder poängterar flera deltagare att de nu kunde känna mer harmoni i sin bikulturella identitet och hade möjlighet att identifiera sig med den ena eller andra kulturen i olika kontexter och vid olika tidpunkter i livet (ibid. s.20). Dock sa andra deltagare att de fortfarande upplever konflikt i sin identitet, alltså hade deltagarna svårigheter med hur de skulle identifiera sig. Det vill säga identifiera sig med den ena eller andra kulturen (ibid. s.12)

1.2.3 Harmoni eller konflikt?

I boken *The Cambridge Handbook of Acculturation Psychology* av Sam & Berry (2016) har de samlat studier kring acculturation, vilket innebär individer som har rört sig från en kultur till en annan. I ett kapitel diskuterar Van der Zee, Benet-Martinez & Van Oudenhoven (2016, s.57) bikulturella individer som internaliserat mer än ett kulturellt meningssystem och hur de navigerar mellan dessa. Phinney & Devich-Navarro (1997, ss.57-58) utvecklar detta i samma kapitel genom att identifiera flera olika typer av bikulturella. För det första var det blandade bikulturella, det vill säga att de anammade båda kulturerna, eftersom de var stolta över sin bakgrund och var i harmoni. För det andra sågs vissa bikulturella som föränderliga, vilket skiljde sig eftersom individerna var i konflikt med sina kulturer, samt sättet de såg på sig själva berodde på kontext. För det tredje identifierades bikulturella som var separerade, det vill säga att de enbart identifierade med sin egen kultur. Detta på grund av att de inte passade in i kulturen i landet de bodde i.

Likartat presenterar Van der Zee et. al (2016, s.59) en studie gjord av Benet-Martinez et.al (2002; 2005) att bikulturella är flexibla och anpassningsbara till olika kontexter. I sina studier mätte de bikulturell integration (BII) hos ungdomar i en medelålder på 24 år. Detta innebär hur väl integrerade de två kulturerna är i individen. Närmare bestämt om bikulturella upplever att den dominerande och etniska kulturen är förenade har de en hög BII, det vill säga upplever harmoni i sin bikulturella identitet. Men har de låg BII så är kulturerna inte väl integrerade och därmed upplever individen en konflikt, med en disharmoni mellan kulturerna.

1.2.4 Bikulturell flexibilitet

Vidare presenteras en studie som baseras på kvantitativ enkätdata från två olika test. Detta utfördes av Wagstaff, Kim, Jiménez-Arévalo, Sultan-Qaboos & Huerta (2019) vilka undersökte bikulturella individers inställning och positivitet till mångfald. Medelåldern bland deltagarna var 28 år. Alltså fokuseras hur en positiv attityd har internaliserats hos dem och relationen mellan deltagarnas bikulturella identitet och attityd gentemot mångfald. Studien inkluderar och relaterar till individer från olika sociala och etniska bakgrunder, oavsett kön eller etnicitet med mera. Wagstaff et.al (2019, ss.1-4) använder sig av en generaliseringsmodell, som grundar sig i antagandet om att bikulturella individer kombinerar två kulturer. Vidare menar de att detta leder till bikulturella individer innehar positiva attityder gentemot andra utomstående grupper och individer. Mer specifikt förstås generaliseringsmodellen i relation till "in-group identity model" där en gemensam gruppidentitet konstrueras av att individer grupperar om sin primära grupp (vi) och andra grupper (dem). Till att i nästa led bli ett gemensamt "vi". Denna process leder alltså till positiva attityder och känslor gentemot andra grupper individen bemöter. Likaså reflekterar omgrupperingen, det nya "vi", individens två sidor av dennes "jag" (Gaertner & Dovidio 2000, i Wagstaff et.al. 2019, ss.4-6). Detta på grund av att individerna har förståelse av två olika sätt att agera och se på sin omvärld, vilket ökar möjligheten till att ställa sig positiv till andra okända grupper. Alltså eftersom de har två kulturer integrerade i sig (Earley & Peterson 2004, i Wagstaff et.al. 2019, s.5-6). Vidare menar Wagstaff et.al (2019, s.6) att bikulturella individer utvecklar kulturell intelligens. Detta eftersom de kan relatera till fler sorters grupper, vilket leder till att de är anpassningsbara, men också mer positiva till mångfald.

1.2.5 Källdiskussion av tidigare forskningsstudier

Sammanfattningsvis menar vi att tidigare studier ovan, mestadels framhåller negativa upplevelser med att vara bikulturell. Alltså att bikulturella individer finner det svårt att navigera mellan sina kulturella tillhörigheter. Dessutom upplever de att deras kulturer ofta strider mot varandra, gällande normer och värderingar. Till exempel Kolano et.al (2018) och Nesteruk et. al. (2015) betonar negativa aspekter av att vara bikulturell, men att det beror på vilken ålder deltagarna är i. Vi vill därmed undersöka hur bikulturella unga vuxna upplever sin position idag i äldre ålder. Närmare bestämt om hur bikulturell identitet kan göras till en positiv position. Vidare mätte Benet-Martines, et al. (2005) BII, med bakgrund mot denna forskning vill vi alltså utforska *hur* bikulturella upplever deras två integrerade kulturer.

Likaså Wagstaff et. al (2019) vars studie var av kvantitativt slag och undersökte kulturell intelligens, blir vårt syfte istället att undersöka med hjälp av kvalitativ metod. Med andra ord genom att skapa förståelse för hur individerna navigerar i olika sociala sammanhang. Vidare sammanfattar Berry & Sam (2016) ett antal studier om bikulturell identitet och antar ett psykologiskt perspektiv, medan vår studie har en sociologisk utgångspunkt. Detta innebär vi studerar individen som en social varelse, som skapar sig själv i relation till andra. Dock kontrasteras Berry & Sam (2016) till Johnson et. al., (2020) som också menar på att individen måste förstås utifrån sociala faktorer. Att tillägga här är att se till individens utvecklingsfaser, det vill säga övergångar från en position till en annan i livets olika perioder. Till exempel att gå från positionen ung, till positionen vuxen och hur detta kan komma att påverka tankar och handlingar (Arnett 2014).

2. Teori

I avsnittet nedan presenteras studiens teoretiska ramverk, vilket främst består av George Herbert Mead (1934) genom symbolisk interaktionism. Med andra ord innebär detta att förstå individen som en del olika sociala grupper. Följande begrepp kommer att tas upp i avsnittet nedan: *självet*, *reflexivitet*, *symboler* (i social interaktion), *de signifikanta andra* och *den generaliserade andra*. Vidare tilläggs Turner (1967) och begreppet *liminalitet*, vilket relaterar till att stå mellan två positioner.

2.1 Symbolisk interaktionism

2.1.1 Individen

Enligt Mead (1934, s.137) utvecklar individen “the self”, (*självet*), under sina första år i livet, genom att agera och skapa erfarenheter i sina sociala relationer. Det vill säga utvecklas individen i olika stadier i social interaktion med andra individer i dennes omgivning. *Självet* är uppbyggt av Me (miget), I (jaget) och Mind, (medvetandet). Jaget är delen av *självet* som agerar spontant och initiativ. Det innebär att jaget agerar mot *självet*, mer specifikt miget, i den sociala processen, genom att ta andras attityder och förstå andras perspektiv. När individen agerar direkt eller responderar spontant i en social situationen, blir handlingen en erfarenhet och lagras i miget. Alltså är miget ett organiserat kluster av internaliserade normer, erfarenheter och minnen individen samlat på sig under sin livstid (Mead 1934, ss.174-178).

För att tydliggöra menar Mead (1934) att individen i någon form utvecklar ett enhetligt *själv* i relation till den fundamentala sociala grupp denne tillhör. Detta eftersom denne socialiserats i, påverkas av och identifierar sig med sin sociala omgivning. Dock agerar individen utifrån olika *själv*, med olika erfarenheter, beroende på förväntningar från situation till situation. Med andra ord kan individen förstås inneha en multipel personlighet. Vi använder begreppet och tolkar Mead (1934) som att bikulturella individer utvecklar ett tudelat *själv*. Detta eftersom dessa agerar utifrån två meningssystem, beroende på social och kulturell kontext. Det vill säga förstås individen inneha dubbla (mig) erfarenhetsbanker, från två kulturer och två sociala verkligheter.

En viktig del i att förstå hur individen blir en social varelse är utvecklandet av medvetandet. Medvetandet möjliggör att internalisera, ta åt sig och skapa förståelse för allmänna åsikter och attityder i de sociala grupper individen är en del av. Mead (1934) framhåller betydelsen i relation till individens förmåga att se sig själv som ett objekt. Med andra ord individens *reflexivitet*. Att individen *reflexivt* ser tillbaka på tidigare erfarna händelser och förståelser, för att tolka en nuvarande social interaktion och situation. Detta innebär *reflexiviteten* gör att individen får ett utanförperspektiv, att se sig själv som andra ser på denne (Mead 1934 ss.138-139; Collins 1994, s.259). Begreppen *själv* och *reflexivitet* möjliggör att se hur den bikulturella individen agerar utifrån skilda förväntningar och hur detta påverkar identitetsskapandet.

2.1.2 Kommunicera mening i social interaktion

För att förtydliga hur individen förhåller sig till och kommunicerar med sin sociala omgivning, är med hjälp av begreppet *symboler*. Mead (1934) menar att dessa är laddade med betydelse och mening, eftersom individen internaliserat vad som är rätt och fel genom tidigare erfarna händelser. Det vill säga tolkar och förstår individen det sociala samspelet genom *symboler*, såsom språk och gester. Detta är viktigt eftersom tolkningarna blir en förutsättning för en lyckad och förståelig interaktion. Med andra ord är detta nödvändigt för att det ska finnas lika definitioner av den sociala situationen (Collins 1994, s.259; Trost & Levin 2018, ss. 91-92). Vi vill alltså argumentera för att *symboler* är ett sätt att kommunicera kultur, genom mening, i interaktion med andra individer. Detta kommer användas för att skapa förståelse för hur informanterna förhåller sig till andra i olika sociala kontexter.

Därmed hur *symboler* bidrar till kulturella förståelser, vilket är en del av gruppens gemenskap och värderingar.

2.1.3 Individens första kontakt med kultur

För att förstå hur individen utvecklas till en social varelse, beskriver Mead (1934) att detta görs genom att ta attityder av andra viktiga i dennes direkta närhet. Detta sker i synnerhet genom det kommunicerade språket (Mead 1934, ss.160-161). Med andra ord gör språket och viktiga andras handlingar att individen lär sig att navigera och tolka situationer under de tidigare åren av individens liv. Kort sagt sker individens första socialisering genom de *signifikanta andra*, vilket ofta är familjen. Detta begreppet uttrycks inte direkt i Meads (1934) originaltexter, men utläses av bland annat Trost & Levin (2018, s.30). Mead (1934) uttrycker betydelsen av individens närstående för att skapa samförstånd och dessas inverkan på formandet av individens *själv* och *reflexivitet* (ibid. s.31). Begreppet kommer användas för att förstå individens första socialisering och bakgrund, vilket också blir första mötet med kultur.

2.1.4 Individens andra kontakt med kultur

Vidare presenteras begreppet *den generaliserande andra*, det vill säga samhället eller den sociala gruppens attityder och åsikter. Med andra ord samhällsliga förväntningar, normer och moraler som institutionaliseras, vilka individen införlivar i *självet* (Mead 1934, ss.174-175, 221). Mead (1934) beskriver att individen ser på sig själv genom hur andra ser på denne, vilket påverkar hur denne kommer att känna och agera (Trost & Levin 2018, s.34). Alltså formar detta hur individen agerar utifrån vad som är rätt och fel, vilket leder till att *den generaliserande andra* utövar social kontroll över individen (Mead 1934, ss.210-211). Kort sagt blir *den generaliserande andra* en del av individen, som kontinuerligt korrigerar hur denne ska agera genom en inre dialog och tankar hos individen (Collins 1994, s.259). Vi använder begreppet som förståelse av de sociala grupper individerna blir en del av. Dessa grupper representerar ett samhällets åsikter i stort, vilket i sin tur påverkar den sociala gruppen, till exempel skolklassen eller kollegor, samt sist influerar individen. Kort sagt samhällets värderingar, genom grupper, vidare till individen.

2.2 Att vara mellan och balansera

Till sist framhålls Turner (1967) och begreppet *liminalitet*. Begreppet härstammar från det antropologiska fältet och definieras ursprungligen som övergångar mellan olika positioner eller från en status till en annan. Alltså att samhället är strukturellt ordnat i positioner, vilka befolkningen klassificeras inom. Vidare innebär det att tillståndet mellan dessa positioner, den *liminala position*, är inter-strukturell. Kort sagt att stå mellan två positioner (Turner 1967, s.93). Turner (1967) utvecklar detta och menar att individer som befinner sig mellan, tenderar att förnekas av det dominerande, strukturerande samhället. Detta eftersom andra i bestämda positioner kategoriserar dem enligt olika förståelser och förväntningar. Ett exempel är att vara ungdom och att stå mittemellan två världar. Individerna i detta stadie får dubbel-karaktär, de tillhör inte det gamla och inte heller inte det nya. Det vill säga fastnar de mellan två olika sätt att agera (ibid. ss.95-96). Detta i likhet med avsnittet för tidigare forskning och hur ungdomar hamnar i ett stadie mellan ung och vuxen (Arnett 2014, ss.1-18). Vidare vill vi påstå att detta också kan liknas vid att balansera mellan två olika kulturer. Det vill säga å ena sidan familjens värderingar genom kulturella uttryck i form av vad som anses rätt och fel, samt å andra sidan nya sociala sammanhang, med andra kulturella förståelser. Alltså menar vi att unga bikulturella individer upplever både individuell och kulturell *liminalitet*. Med andra ord att pendla mellan positionerna ung till vuxen, samt att stå mellan två olika kulturer.

Vi vill även poängtera att Turner (1967, ss.95, 97) skriver att *liminaliteten* inte bara bör ses som begränsande, utan att *liminala* personer kan röra sig mellan olika positioner och anpassar sig till olika kontexter. Turner (ibid. ss.99, 101) menar alltså att det finns positiva drag i *liminala* positioner, delvis att *liminala* individer plockar erfarenheter från olika positioner, vilket kan generera nya idéer. Med andra ord vill vi lägga vikt vid den positiva effekten av *liminalitet*, i att ta del av två kulturella meningssystem, samt hur *liminala* individer navigerar i olika positioner, i olika sociala sammanhang.

3. Metod

I följande avsnitt redovisas vetenskapsteori och metodval, följt av urval. Därefter en genomgång av intervju som metod, samt intervjuguide och intervjutillfället. Vidare diskuteras den egna metoden, samt slutligen redovisas studiens analysmetod, vilket görs med hjälp av tematisk analys.

3.1 Vetenskapsteori och metodval

Denna uppsats präglas av ett socialkonstruktivistiskt perspektiv, vilket innebär att se individen som ett handlande aktivt subjekt. Följaktligen förstå att individens medvetande kan röra sig mellan olika verkligheter, men varje individ har en egen subjektiv syn på sin verklighet. Eftersom denna tradition ser på samhället som levande och inte statiskt, vill vi framhålla att likaså människans positionering och vidare identitetsskapande, mer specifikt bikulturellt identitetsskapande, som processuellt och föränderligt. Individen är reflexiv och har subjektiva upplevelser där denne anpassar sig efter andra, i olika kontexter (Berger & Luckmann 1967, ss.13-37; Bryman 2008, ss.543-544). För att skapa förståelse för hur bikulturella individer skapar sig själva och förstå positionen mellan två kulturer har vi använt semistrukturerade djupgående intervjuer som metod. Då den socialkonstruktivistiska synen på individens "jag" inte kan förstås utan en bakgrund, utan individen måste förstås genom den sociala kontexten denne blev skapad i. Därför menar vi att livshistoriska intervjuer blir nödvändigt, för att således få förståelse av hur individens bikulturella identitet *görs* som en aktiv skapandeprocess (Berger & Luckmann 1967, s.68). För att förtydliga lämpar sig intervju som metod, eftersom att individer formas genom social interaktion och samspel med andra. Detta för att vi måste skapa förståelse för, genom interaktion, *hur* individen gör detta i relation till andra. Med andra ord ligger fokus på subjektet och dess upplevelser och sanningar (ibid.). Närmare bestämt tydliggör individerna vilka yttre faktorer som påverkat deras positionering, genom djupgående intervjuer.

3.2 Urval

Till att börja med beskrivs våra urvalskriterier enligt följande. Ungdomar, unga vuxna svenskar i åldern 18-30, med en eller två föräldrar födda utanför Norden. Mer specifikt icke-västerländska länder, med anledningen att de skiljer sig mer från den svenska kontexten. Men för att få kontrast till de icke-västerländska informanternas kultur, valdes en informant med rötter i västerländsk kultur (Makedonien). Detta för att få inblick i olika kulturella förståelser. Vidare finner vi åldern relevant med avstamp mot Arnett (2014, s.8), eftersom ungdomsåren är ett viktigt utvecklingsstadium i sökandet av sin personliga identitet. Likaså kan urvalet beskrivas med hänsyn till vårt val av teori, se avsnittet för teori, gällande *liminalitet* och att tillhöra med än en kultur. Kort sagt att stå mellan två sociala världar med två kulturella förståelser. Alltså ämnar urvalet att representera fenomenet *bikulturell* utifrån

subjektiva upplevelser. Det vill säga att fånga intersubjektiviteten, där deltagarna definierar fältet genom sina berättelser. Bryman (2008, s.543) skriver:

... en grundtanke i konstruktivismen är intresset för representationer, eftersom dessa spelar en viktig roll vid konstruktionen av den sociala verkligheten.

Med andra ord representerar urvalet individer från olika delar av Sverige och med skilda bakgrunder. Detta preciseras i början av analysavsnittet. Därför utgör studiens informanter en bred representation av erfarenheter av kultur. Yin (2013, s.93) beskriver fördelen med att välja specifika informanter, för att de anses lämpligast i relation till studiens ämne, vilket vi menar på att våra informanter gör. Då deras erfarenheter av att vara bikulturell skapar förståelse för fenomenet i sig.

För att närma oss våra vårt tänka urval formulerades först en beskrivning av studiens urvalskriterier och syfte. Sedan spreds beskrivningen via våra personliga sociala medier, mer exakt Facebook och Instagram. Likaså kontaktades en gymnasieskola, där rektor och lärare gick ut med information om studien till sina elever. Informanterna kontaktade oss och ville frivilligt delta i studien. När vi sökte informanter på sociala medier delades beskrivningen av studien till individer vid andra orter, det vill säga att informanter valdes utanför våra personliga nätverk. Urvalet resulterade i fem stycken kvinnor och två stycken män, vilket vi anser ger en tillräcklig mängd material för att undersöka bikulturellt identitetsskapande, genom livshistoriska intervjuer. Med stöd av Bryman (2008, s.394) anser vi det tillräckligt i relation till valet av analysmetod, det vill säga djupgående analysarbete av individens livshistoria och nuvarande livssituation, då ett fylligt material genererades av intervjuerna. Med andra ord vill vi argumentera för att antalet informanter är relevant i relation till studiens syfte och på grund av den position de är i. Vidare bör nämnas att urvalet avsiktligt inte har begränsats till individer med särskilda kulturella bakgrunder. Detta för att undvika att på förhand att skapa en bild av vad materialet kan tänkas generera. Men även att vi vill ta avstånd från skapa generaliseringar för ett lands kultur i sig, utan snarare söka likheter och skillnader mellan olika kultur, oavsett geografisk plats (Yin 2013, s.93). Vi avser att belysa fenomenet att tillhöra *två* kulturer, å ena sidan hemkultur och å andra sidan det dominerande samhällets kultur.

3.3 Genomförande av intervju som metod

Först formades en intervjuguide (se Bilaga, ss.42-43) med inspiration från Dalen (2004), där vi utgick från olika teman. Först ställdes introducerande frågor, följt av det första temat som var gruppen, för att skapa förståelse för hur individerna ser på sig själva via kollektivet, så som vänner och familj, samt dessas inverkan på individens identitetsskapande. Det andra var kultur, för att få förståelse för deras icke-svenska kultur och den svenska dominerande. Det tredje var det individuella, för att skapa förståelse för hur individerna såg på sin personliga bikulturella identitet, fria val och hur den bikulturella positionen upplevs. Det fjärde och därmed sista var samhället, för att skapa förståelse för hur individen ser på sig själv utifrån sociala grupper och institutioner. Samtliga teman fungerar som ram för att skapa förståelse för hur den bikulturella identiteten *görs*, men också för att utforska begreppet *liminalitet*. Det vill säga beskrivs här ett abduktivt angreppssätt, å ena sidan empiridrivet, samt å andra sidan teoridrivet. För att undersöka identitet som *göranden* och *liminala* positioner ställdes frågor kring hur individerna upplever sig själva i relation till andra, samt hur individer navigerar mellan sina två kulturella tillhörigheter. Likaså relaterade frågor till förväntningar från samhället och familjen, för att skapa förståelse för individen som samhällelig medlem. Detta med anknytning till vår utgångspunkt i den socialkonstruktivistiska vetenskapsteorin (Bryman 2008, ss.543-544). Vidare synliggör intervjuer individernas olika livsskeden, vilka blir relevanta för att undersöka hur individerna ser på sig själva idag. Detta för att skapa förståelse för påverkande faktorer, vilka har format dem och deras bikulturella identitet. Att tillägga är utgångspunkten i att identiteten skapas processuellt och kontextuellt (Hammarén & Johansson 2009, ss.90, 101). Likaså drevs intervjuerna kontinuerligt av motfrågor, till exempel kring eventuella begränsande faktorer för att skapa sig själv. Detta för att skapa en klarare bild av individens möjligheter och förutsättningar, eftersom en mängd tidigare forskningsstudier visar på negativa aspekter av att vara bikulturell.

Några intervjuer gjordes online över mötes-verktyget Zoom och resterande var fysiska möten. De varade mellan 40 minuter till 1,5 timme, samt spelades in med deltagarnas samtycke. Hur och var intervjun skulle ske var valfritt hos vardera deltagare, för att respektera rådande omständigheter - Covid-19 pandemin. De intervjuer som var fysiska möten genomfördes med hänsyn till samhällliga restriktioner och de informanter som intervjuades via Zoom, informerades om att tjänsten är en säker och funktionell plattform (Berg 2015, s.99-101). För att beskriva intervjuerna, eftersträvades en situation likt ett samtal, för att skapa bekvämlighet

och samtalsdynamik genom att följa informanterna. Detta eftersom de själva fick styra samtalet i olika riktningar och skeenden, vilket kan ge djupare förståelse för de enskilda fallen. Alltså gick vi igenom tidiga skeden i informanternas liv, för att fånga påverkande faktorer på identitetsskapandet och vidare individernas positionering i sociala kontexter idag (Dalen 2004, ss.34-36). Likaså märkte vi, som intervjuare, att vissa teman ansågs viktiga för att förstå deras livssituation, vilka vi då upprepade och diskuterade med informanterna. Detta för att tydliggöra betydelsefulla händelser och relationer, för att förstå informanternas bikulturella identitet. Med andra ord var vårt fokus att låta individerna skapa mening i dialogen och att vi som intervjuare bekräftade det som sades, för att se att vi tolkat upplevelserna rätt (Dalen 2004, s.17). Därav anser vi att intervju som metod är mest lämplig i att undersöka detta fenomen, då kvantitativ metod inte hade kunnat producera djupt materialet av mening och förståelse i dialog med informanterna. Likaså anser vi att kultur som begrepp är en alldeles för abstrakt term att studera med hjälp av siffror och statistik. Exempelvis hade det krävts att förutbestämma en tes eller sanning, med svarsalternativ som inte hade passat alla deltagare, vilket hade begränsat möjligheten att undersöka bikulturell identitet (Yin 2016, s.99). Då vi anser att individerna själva ska forma sin berättelse om identitetsprocessen.

Vi vill dock poängtera att intervju som metod med livshistorisk inriktning kan dra upp obekväma minnen och göra deltagarna medvetna om tidigare ofreflekterade problem. Om vi upplevde att deltagarna blev berörda, fick de frågan om att byta ämne eller ta paus (Dalen 2004, ss.21-22). Dessutom kan intervjuer bli problematiska i den bemärkelsen att forskaren inte uppmärksammar sin subjektsposition och sin egen tolkning av materialet (ibid. s.117). Det problemet bemötte vi genom att genom att transkribera våra egna intervjuer ordagrant och skriva analytiska tolkningar under tiden. Vidare delade vi med oss till varandra, genom att läsa varandras intervjuer, för att se om vi hade samma tolkning av det som hade sagts. Därför anser vi att materialet behandlats reflexivt, vilket skapar transparens i vår tolkning.

3.4 Analysmetod - tematisk analys

För att analysera den transkriberade datan har vi använt oss av tematisk analys. Detta på grund av att vi vill tematisera olika sätt att skapa mening, genom att se till likheter och skillnader i materialet (Braun & Clarke (2006, ss.6-7). Likaså vill vi lyfta informanternas röster och skapa en subjektiv förståelse av hur bikulturell identitet *görs* och *förstås* utifrån

ytte faktorer. Enligt Patton (2015, s.3) och Lucker (2008, s.103) kan berättelser ses som en slags diskurs av kollektivet (den sociala gruppen), men kan identifieras i en enskild persons berättelse. Det vill säga kan berättelser forma en representation för fenomenet i sig. I samband med att studien präglas av ett socialkonstruktivistiskt perspektiv ligger fokus på att mening och erfarenhet är socialt producerat. Detta innebär alltså att vi ämnar att förstå bikulturell identitet utifrån socio-kulturella kontexter (Yin 2016, s.16).

Efter noggrann genomgång av de transkriberade intervjuerna gjordes tankekartor där vi diskuterade mönster i materialet. Av dessa mönster skapade vi teman som var viktiga för våra frågeställningar, några teman var till exempel "uppväxt/kollektivet, anamma kultur, distansering kultur, påverkande faktorer för identitetsskapandet, förnekande av jaget och acceptans av jaget". Dessa teman formades genom att se till likheter och skillnader mellan informanterna. Likaså utgjorde våra teman en kronologi, där informanterna går genom liknande livsfaser. Vidare identifierades dessa teman genom att tolka det som sagts i intervjumaterialet, det vill säga tolkades inte underliggande meningar (Dalen 2004, ss.78-80). Till en början utfördes råkodning, där våra frågor och informanters svar bearbetades var för sig, för att sedan placeras under de kategorier och teman enligt ovan. För att bibehålla kronologin av livserfarenheter under kodningsprocessen, försökte vi fånga det handlande subjektet och hur denne förhåller sig till olika grupper och situationer.

Därefter gjordes en excel fil där alla slutgiltiga teman och subteman lades in, bland annat: Kultur - distans/anamma, samt jaget - acceptans/nekande med flera. Högarna med utklippta citat bearbetades igen och lades in med en kort kod, till exempel "strik uppväxt", i dokumentet under respektive tema. Detta skapade mönster av likheter, skillnader och förekomster mellan informanterna. Likaså gav tabellen överblick av materialet. Dessa teman var relevanta för att se informanternas olika skeenden livet, vilka har kommit att påverkat hur de positionerar sig som bikulturella idag. Alltså har materialet i sig har drag av livshistoriska berättelser, vilket genererar ett detaljerat material till analysen. Inför analysarbetet strukturerades materialet, kronologiskt, till tre övergripande teman med tillhörande subteman. Temana lyder enligt följande; påverkande faktor för identitetsskapandet, navigering mellan kulturerna, samt acceptans av bikulturell identitet. Som Braun & Clarke (2006, s.13) skriver kan all data inte kan analyseras, därav ligger vårt fokus på att analysera vissa delar av materialet djupare. För att belysa vardera tema lades citat in, med representation från alla informanterna. Analysen följer enligt berättande format där informanternas röster blir tydliga,

men att vi också vill påpeka vår egna röst som forskare. Vidare analyserades materialet utifrån vald teori, samt kopplades tillbaka till tidigare forskning, se vardera avsnitt.

Till sist utfördes deltagarvalidering, det vill säga att varje tema i analysen sammanfattades utan teoretiska begrepp och skickades till informanterna. Detta för att ge dem möjlighet att läsa igenom analysen och för att bekräfta att vår tolkning stämmer överens med deras erfarenheter (Bryman 2008, s.353; Yin 2016, s.113). Sex av sju informanter har validerat och de som läste utskicket, godkände vår tolkning. Vi ansåg att detta förfarande var viktigt för att resultaten ska överensstämma med informanternas berättelser. Då syftet är att bidra med kunskap inför bikulturellt identitetsskapande i Sverige.

3.5 Etiska överväganden

Vi har följt Vetenskapsrådet (2002) forskningsetiska principer i form av att ge information, det vill säga att informanterna har blivit informerade om projektet och dess målsättningar. Vidare blev informanterna underrättade att deltagandet är frivilligt och att de har möjligheten att avbryta sin medverkan. Efter det inhämtade vi ett muntligt samtycke från informanterna om att de ville vara med i studien, samt poängterade att de inte behövde svara på alla frågor. Vidare har vi tagit hänsyn till konfidentialitetskravet i form av anonymisering av informanternas namn och uppväxtort. Alltså har personuppgifter varit helt anonyma, både i denna studie, men likaså på våra tekniska enheter och för att ingen informant ska kännas igen. De inspelade intervjuerna via Zoom, samt de vid fysiska möten har förvarats på en dator eller telefon och har sedan tagits bort. Till sist har vi tagit hänsyn till nyttjandekravet genom att enbart använda det insamlade materialet till forskningens ändamål (Dalen 2004, ss.24-28; Vetenskapsrådet 2002, ss.7-14).

Likaså vill vi igen påpeka vår egen roll som forskare och vidare vår förförståelse. Det vill säga i relation till vår valda metod, intervjuarbete, skapar vi materialet tillsammans med våra informanter. Därför vill vi framhålla att materialet kan färgas av en viss förförståelse, men vi har bemött detta problem genom att låta informanterna styra intervjusituationen och gå bortom eventuell förförståelse för att skapa transparens i analysarbetet. Alltså ämnar vi att återberätta våra informanternas livsberättelser på bästa sätt och vi hävdar att materialet inte samlats in för att påvisa en förutbestämd tes (Dalen 2015, s.17).

4. Analys

I följande analys presenteras först informanterna med korta beskrivningar av deras barndomsmiljö. Analysen är sedan kronologiskt uppbyggd utifrån olika stadier av informanternas liv. Detta för att skapa förståelse för hur de ser på sin bikulturella identitet, utifrån påverkande faktorer från barndom till nutid. Då identitet ses som processuell måste vi skapa förståelse för informanternas bakgrund, vilket ligger som grund för hur de ser på sig själva idag. I första delen analyseras familjens påverkan på identitetsskapandet. Likaså hur de anpassar sig majoritetskulturen, både genom familj och andra grupper. I andra delen går vi in på hur individerna tar distans och sedan anammar sina kulturella tillhörigheter. I sista och tredje delen analyseras informanternas bikulturella positionering idag. Det vill säga hur de navigerar med två kulturer, i sin sociala omgivning. I del ett och två följer resultat och presentation av empiriskt material indelat i underrubriker, samt diskussion i relation till tidigare forskning. Slutligen följer analys med hjälp av studiens teoretiska ramverk och invävd tidigare forskning för att stärka argumentationen. Del tre är uppdelad i resultat med tidigare forskning, samt två omfattande underrubriker för teoretisk argumentation och analys.

4.1 Beskrivning av informanter

Informanternas namn är påhittade för att bevara anonymitet. Åldersspannet är mellan 19 till 27 år. Vidare presenteras kort informanternas kulturella ursprung och lokala omständigheter från deras uppväxttid. Detta för att skapa en bild av informanterna och presentera deras enskilda utgångspunkter.

Emma är en kvinna med föräldrar från Makedonien, uppväxt i en mindre stad i Sverige. Hon berättar att hon bodde i ett "vitt medelklassområde" och var en av fyra med utländsk bakgrund i sin skola. Pontus är en man med föräldrar från Vietnam, uppväxt i en mindre svensk stad också i ett "vitt område". Han berättar att hans föräldrar var måna om att han skulle ha svenska vänner. Jennifer är också uppväxt i en svensk stad. Hennes föräldrar är från El Salvador och Sverige. Hon berättar att hon gått på en skola med väldigt blandade kulturer. Jonas är en man med föräldrar från Chile och Frankrike, är uppväxt i två förorter till en svensk stad. En förort med människor från olika kulturer, och en annan förort där ingen talade deras språk. Elina är en kvinna, hennes föräldrar är från Thailand och Finland. Hon är uppväxt på två ställen i en svensk stad, vilket innebar att hon gick på två olika skolor.

Skolorna och områdena i staden skilde sig åt, på första platsen bodde människor med olika kultur, medan det andra stället var väldigt "vitt". Sanna är en kvinna och hennes föräldrar är från Colombia och Sverige. Hon har en svensk och en colombiansk familj, vilka båda bor i en svensk stad. Till sist presenteras Mariam, som är kvinna och hennes föräldrar är från Iran. Hon sticker ut från de andra, då hon är född i Iran, men flyttade till Sverige som liten. I Sverige blev hon uppväxt i en mindre stad. Vi vill tillägga att vi har tagit hänsyn till informanternas kontext under uppväxten. Dock kommer vi inte lägga vikt vid att utforska informanternas lokala omständigheter på ett djupare plan. Detta eftersom materialet inte täcker detta område, det vill säga omgivande samhällsklimat och strukturell påverkan. Om någon informants upplevelser skiljer sig markant från resterande informanter, belyses detta i analysen.

4.2 Del ett: Påverkande faktorer för identitetsskapandet

4.2.1 När individen anpassar sig till sin icke-svenska kultur

Till att börja med presenteras kategorin förväntningar från familj, det vill säga hur individerna ska agera utifrån till deras familjers normer och värderingar. Detta innebär även att individerna påverkas och formas av familjens kommunikation och gester. Först vill vi poängtera att informanterna framhåller sin icke-svenska kultur som mest framträdande, vilket vi kommer utgå från. Det vill säga med bakgrund mot Wu (2011) belyser vi den kultur som präglat informantens uppväxt. Vidare betonas en likhet mellan *samtliga* informanter som var att det fanns förväntningar om högre utbildning, som skulle generera välbetalt arbete. Likaså hade flera informanter strikta uppväxter, det vill säga att de hade få egna val, samt att det fanns förväntan om att "sköta sig" och sitt beteende i relation till studier eller skola. Pontus och Jonas berättar om sina familjers förväntningar, vilket symboliserar flera informanter och deras berättelser:

... det är nog disciplin och respekt, till föräldrarna, kan ju va respekt för familjen, vänner, bekanta. Att man ska uppföra sig ordentligt inför dom, beteendemässigt [...] Jag hade inga val tills jag fyllde 18, det var dom som formade hela min barndom.

Mamma är från Chile, sydamerikan, (...) för henne... hur man uppfostrar ett barn... rent kulturellt, är ju någonting annat, alltså det är väldigt kort koppel [...] alltså hennes kulturella kapital var väl liksom att man är hård mot sina barn, för att då blir de starka människor, då kan de överleva allt liksom, men så

här... hon slog mig och min syster, väldigt mycket när vi var små, för skitsaker, det var ju inte som att hon... det var ju inte slagsmål, men det var en käftsmäll asså någon om dagen liksom och för henne var det liksom ett sätt att få oss i schack och nu skulle hon aldrig göra det.

Pontus poängterar respekt för familjen och Jonas berättar att den chilenska kulturen har varit mest framträdande under uppväxten. En övervägande del informanter menar alltså att de har uppfostrats strikt och att familjen är i centrum, vilket de menar skiljer sig från den svenska individualistiska kulturen. Till exempel säger Jennifer "*alltid alltid alltid familjen, vi ska alltid finnas för varandra*". Detta beteende liknas vid studien av Johnson et. al. (2020) där de bikulturella individerna menar att den indiska kulturen med familjen i centrum, krockar med förväntningar i den amerikanska individualistiska kontexten. Vidare framhålls Mariams familj som tog sig från Iran och bosatte sig i Sverige, alltså tog hela familjen avstånd från den iranska kulturen. Familjen står fortfarande i centrum, men Mariams mamma var självständig, vilket påverkade henne till att ta ansvar för sig själv. Dock vill vi framhålla att en informant sticker ut i förhållande till familjens påverkan. Emma berättar att hon är uppväxt med ett individualistiskt synsätt, det vill säga "*frihet under ansvar*". Emma menar att hennes familj agerar likt den svenska kulturen. Detta kan också förstås i relation till Johnson et. al. (2020) där kristna indiska-amerikanska individer upplevde samma individualistiska synsätt, då de var uppväxta i en kontext som var påverkad av den amerikanska kulturen.

För att teoretisera vad informanterna beskriver ovan, har familjen, *de signifikanta andra*, haft stor påverkan på identitetsskapandet. Vi menar alltså att den första socialiseringen, genom *de signifikanta andra*, blir en stor del av individens *själv*. Alltså blir detta första delen av individen tudelade *själv*, vilket sätter en fundamental prägel på individen under dennes första år. Med andra ord har *den generaliserande andra* inte har internaliserats i samman utsträckning vid detta stadiet. Återigen blir *de signifikanta andra* viktiga i relation till individens utveckling, både vad det gäller personlig mognad, men också kulturell förståelse. Mead (1934) menar att individen lär sig att tolka meningsfulla *symboler* och förståelser. Med andra ord blir *de signifikanta andra* och den första kontakten viktig, eftersom de innebär att dela *symboler* som genererar känslor av samhörighet i sin direkta omgivning. Dock är inte denna process utskickande för bikulturella individer, men vi vill poängtera att majoriteten av informanterna måste förstås utifrån två olika kulturer. Det vill säga att agerar utifrån *de signifikanta andra* och svenska samhällets normer, *den generaliserande andra*. Där

beteenden och förståelser kan skilja sig åt. Vi menar alltså att individerna börjar försöka balansera mellan två kulturer, vilket gör att de hamnar i en *liminal* position.

Vidare menar att vi att resultatet visar på att den övervägande del *signifikanta andra* disciplinerar individerna genom att korrigera beteenden. Till exempel agerar *de signifikanta andra* genom att påtrycka att individerna ska sköta sig, för att bli starka människor. Som Mead (1934) menar internaliseras individens *signifikanta andra* i deras *själv*, som påverkar hur individen kommer agera och tänka i framtiden, utifrån tidigare erfarenheter. Detta blir alltså dominerande tills individen internaliserar nya beteendenormer från andra sociala grupper, *den generaliserande andra*, som utvecklas i nästa del. Dock vill vi poängtera en informant som sticker ut i resultatet. Emma berättar att hon är uppfostrad likt västerländska beteendenormer, i fråga om frihet och egenansvar. Det vill säga menar vi att hennes *signifikanta andra* har uppfostrat henne mindre strikt, vilket kan tyda på att de kulturella förståelserna samstämmer. Detta menar vi kan tolkas som att den svenska kulturen, har internaliserats i större utsträckning hos Emma, än hos de andra informanterna vid detta stadiet.

4.2.2 När individen anpassar sig till majoritetskulturen

Informanterna beskriver vidare att familjen har haft stor påverkan på dem, i relation till att anpassa sig till den svenska kulturen. Flera informanter berättar att familjen hade förhoppningar om att de skulle skaffa "svenska vänner" i skolan och att de skulle lära sig svenska beteendenormer. Vidare har vissa tilldelats typiskt svenska namn, har fått bära typiskt svenska kläder och ombads sluta prata sitt hemspråk. Två informanter symboliserar en generell likhet mellan informanternas berättelser och deras föräldrars försök till att anpassa dem till den svenska kulturen. Först säger Jennifer: "*Jag tror hon ville när vi var unga, att vi skulle bli så svenska som möjligt, om du förstår vad jag menar. Vi skulle passa in, inte sticka ut, göra så mycket svenskt som möjligt [...]*". Alltså upplevde vissa informanter att föräldrarna ville att de skulle bli "svenskar". Å ena sidan berättar informanterna hur familjen ville att de skulle anpassa sig till den svenska kulturen. Men å andra sidan uppfostrades dem enligt sin icke-svenska kultur, vilket innebar stor kontrast till svenska värderingar. Enligt citatet nedan talar Elina för flera, i fråga om föräldrarnas uppfostran och begränsningar:

... när jag började på högstadiet, (...) då började man ju umgås mycket mer med sina kompisar och folk började sova över och så.. och de, asså det var jätte jobbigt... för då blev (...) man blev begränsad...

(...) det är någon som sätter stopp för det [...] att man inte får vara med killar, alltså lite den konservativa grejen.. asså det är nog det mest framträdande kulturkrocken i vår familj...

Alltså upplevde informanterna att de blev uppmuntrade att agera som "svenskar" i vissa kontexter. Men i andra fall skulle de förhålla sig till och respektera sin icke-svenska kultur. Vidare framhålls andra påverkande faktorer för att informanternas anpassning till den svenska majoritetskulturen. Informanterna beskriver hur de har blivit mer eller mindre korrigerade av andra sociala grupper, såsom personer på skolan, barn och ungdomar i det lokala området, eller vänners föräldrar. Ett tydligt exempel är Mariams erfarenheter:

... när jag skulle med min kompis, som är svensk, till deras midsommarafton, hela hennes släkt var där och alla är svenskar, alla är lite tysta, tillbakadragna. Och då kan jag såhär, om jag inte förstår ord och de pratar så snabbt, kan jag ifrågasätta vad säger betyder, då säger dem, vadå vet du inte vad det betyder? (...) då kan jag inte heller skämta för att de är vuxna, men då känner jag mig verkligen begränsad. Speciellt om jag inte känner någon, då försöker jag inte ens.

I citatet ovan svarar Mariam på en fråga angående; i vilka sammanhang hon känner sig mindre bekväm. Vidare ställdes följdfrågan om detta beror på språkliga förbistringar och dålig kommunikation, då svarar hon:

... jag tror fortfarande att jag är lite smårädd, från tiden då jag kom hit, att oj tänk så säger jag något fel och jag är konstig och att jag måste förklara att jag är från Iran, så att dom förstår att detta inte är mitt modersmål liksom.

Andra informanter berättar de har blivit ombedda att tona ner delar av sin personlighet som ansågs vara icke-svenskt. I studien gjord av Nesteruk et. al (2015, ss. 9-12) berättar deltagarna att de ville vara "normala" och att utseendet gjorde att de inte passade in. Liknande berättelser uppdagades hos våra informanter. Till exempel beskriver Jennifer, som stämmer överens med andra informanternas upplevelser:

... jag får ju väldigt mycket detta... var är du ifrån? Och jag bara, jag är ju svensk?. Och dom bara, ja men egentligen? Du vet den klassiska... och jag bara, ja jo men mamma är från El salvador...

Ett flertal informanter menar alltså att deras utseende ifrågasätts för att de inte ser ut som "alla andra", samt att de måste förklara sig eller ursäkta sig. Dock berättar några informanter att de även blivit ifrågasatta av andra icke-svenska kulturella grupper och/eller individer. Då

de ansåg att informanterna hade blivit "försvenskade". Liknande kategorisering återfinns i Kolano et.al (2018) studie där ungdomar berättar att de blivit kallade "white-washed". Kolano et.al (2018) framhåller även att detta bidrog till att ungdomarna upplevde svårigheter med att navigera i sin bikulturella identitet och att dessa hamnade i en förvirrande position.

För att teoretisera informanternas anpassning till majoritetskulturen enligt ovan, kan detta förstås utifrån Mead (1934) och begreppet *de signifikanta andra*. Som tidigare nämnts utgör dessa stor inverkan på individens formande av sitt *själv*. Vi menar att *de signifikanta andra* har varit noga med att individerna ska integreras i det svenska samhället. Med andra ord vill vi slå fast vid att *de signifikanta andra* är en viktig påverkande faktor på individens identitetsskapande. Vidare menar vi att detta påverkar individernas *själv*, då *de signifikanta andra* vill att individerna ska internalisera båda kulturerna. Vi anser att detta är början till förvirring i sin *liminala* position, det vill säga splittrad i sin bikulturella identitet. För att koppla detta till utvecklingen av individens *själv* och Mead (1934), menar vi att detta förstärker ett tudelat *själv*. Med andra ord måste individen å ena sidan förhålla sig till det svenska samhället genom att bli "så svensk som möjligt", samt å andra sidan agera enligt familjens kulturella beteendenormer. Kort sagt bidrar *de signifikanta andra* till att sätta individerna i en svårhanterlig *liminal* position. Detta antagande diskuteras vidare och byggs på i nästa två delar.

Vidare och för att återkoppla till att anpassning till majoritetskulturen, sker detta även till stor del genom korrigering av andra sociala grupper. Detta förstås med hjälp av Meads (1934) begrepp *den generaliserande andra*, det vill säga sociala gruppers attityder och normer som också införlivas i individens *själv*. Alltså börjar *den generaliserande andra* utöva kontroll över individen genom att korrigera beteenden. Exempelvis när informanterna kallas för icke-svenska, när *den generaliserande andra* påpekar uttal eller utseende, och därmed utövar kontroll över dessas identitetsskapande. Även om individerna försöker anpassa sig till det svenska samhället, erkänns dem inte av *den generaliserande andra*. Men om individerna fått påtryckningar av ännu en social grupp, närmare bestämt en annan etnisk grupp eller från sin icke-svenska släkt, blir de kategoriserade som "försvenskade". Detta menar vi skapar ytterligare en förvirring i deras bikulturella *liminala* position, som gör att individerna får problem att navigera. Vi menar alltså att skilda förväntningar gör att individerna inte vet vad som är rätt och fel. Alltså blir andra sociala grupper påverkande faktorer för hur individer skapar sig själva.

I denna process, i att agera enligt olika förväntningar, både *de signifikanta* och *den generaliserande andra* förstås detta med bakgrund av Meads tes kring inläring (1934). Alltså menar Mead (1934) att individen utvecklar sin *reflexiva* förmåga, först när den skapar förståelse för samhällets normer och värderingar i stort, det vill säga *den generaliserade andra*. Mead (ibid.) påtalar att detta sker i tidig ålder, men vi menar alltså att individerna fortfarande lär sig *hur* de ska använda sig av den *reflexiva* förmågan. Med andra ord hur de ska använda sig av olika kulturella erfarenheter och *symboler* i olika sociala situationer. Ett exempel på detta är individer som blivit ifrågasatta av *den generaliserande andra* och/eller *de signifikanta andra* och vidare korrigeras på grund av fel användning av *symboler*. Med andra ord navigerar individerna mellan två kulturella meningssystem.

4.3 Del två: När individen navigerar mellan kulturer

4.3.1 När individen distanserar sig från sin icke-svensk kultur

För att bygga vidare på föregående del vill vi nu poängtera att ungdomen vid något tillfälle, innefattar ett stadie som innebär att ta avstånd från sin familj. Detta mot bakgrund till Arnett (2014, s.1-18) som menar att distansering från familjen i ung ålder är ett vanligt stadie, vilket vidare leder till självutforskande. Arnett (ibid.) menar att ungdomar fastnar i en utforskande övergångsposition, där de känner sig varken unga eller vuxna. Vi menar alltså att detta sker för alla och är inte specifikt för bikulturella. Men dock vill vi poängtera att våra informanter inte enbart tar avstånd från familjen, utan även att de distanserar sig från sin familjs *kultur*.

Våra informanter beskriver att de har distanserat sig från sina familjer, vilket har gjort att de har distanserat sig från sin icke-svenska kultur. Att distansera sig beskrivs av Phinney & Devich-Navarro (1997, ss.57-58) som ett separationsstadie. De menar att individerna enbart identifierar sig med sin egen kultur och istället tar avstånd från den dominerande kulturen. Vi vill vända på detta och poängtera att detta även kan ske åt andra hållet, det vill säga att enbart identifiera sig med den dominerande kulturen. Detta liknas vid våra informanternas berättelser, på grund av att de successivt börjat skämmas, tappa samhörighet och distansera sig från sin icke-svenska kultur. Då våra informanter istället söker sig till och identifierar sig med andra grupper och sammanhang. Jonas beskriver bland annat hur han börjat ta avstånd från sin icke-svenska kultur:

Asså det var rätt hårt break därifrån liksom, det blev ett väldigt stark motreaktion därifrån (...) jag slutade prata spanska med min mamma, jag tyckte att det var pinsamt, jag pratade bara svenska (...).

Sanna beskriver att hennes svenska familj påverkade henne att förneka sina icke-svenska kultur och istället förstärka sin svenska sida. Detta innebar att hon tog avstånd från sin colombianska familj, samt såg därmed den colombianska kulturen som något avvikande. Det vill säga föll det sig naturligt för Sanna att inte prata spanska, inte berätta om sin icke-svenska kultur, utan att hon skulle se sig själv som helsvensk. Vidare berättar Elina att först under sina tonår förstod hon att hennes kulturella uppfostran ansågs avvikande, detta i relation till svenska beteendenormer. Med andra ord blev det tydligt när hon diskuterat sin situation med svenska vänner och insåg att andra föräldrar inte agerade på samma vis. Elina började umgås mer med vänner och volontärarbetade för att vara på andra platser än hemma. Pontus berättar att han började agera passivt gentemot familjens traditioner när han flyttat till en ny stad för utbildning: *“jag försöker ju inte komma ner om jag inte har tid, jag försöker ju skapa mitt egna liv”*. Han fortsätter berätta hur han istället har börjat fira svenska högtider med sina vänner. Emma försökte också forma sitt eget liv, men tog inte direkt avstånd från sin icke-svenska kultur, utan hon valde enbart bort det hon inte tyckte om: *“många har en väldigt hård jargong [...] det är väl lite det här stökiga”*. Där Emma senare vidareutvecklar hur hon upplevde det vara jobbigt att ha två kulturer, eftersom hon var en av fyra elever med icke-svensk bakgrund i en skola på 300 elever. Emma säger också att det har påverkat hennes förståelse av det svenska samhället och att det gjorde henne mer *“försvenskad”*.

Vidare berättar Mariam att hon började skämmas för sin icke-svenska kultur:

... När jag bodde i min by när jag var liten, var vi bara några invandrarbarn och ett av barnen skämdes att prata på sin mammas språk. Då lärde jag mig, att jaha – det är skämmigt. Ska man typ inte vara stolt av att man är från ett annat land. Då lärde jag mig att inte visa att jag är från ett annat land, att jag ska passa in. Jag har alltid försökt passa in i den svenska kulturen (...).

Mariam menar att hon lärt sig skämmas, genom att se andra med icke-svensk kultur agera avståndstagande. Detta menar hon var en bidragande faktor till att hon ville anpassa sig till det svenska samhället så gott hon kunde. Alltså visar vårt resultat att informanternas avståndstagande och anpassning till dominerande kulturen kan jämföras med Nesteruk et. al. (2015) som visar på hur deltagarna i studien ville vara “normala” och passa in som alla andra. Detta innebar att de tog distans från sin etniska kultur och anammade den dominerande kulturen. Detta förstås vara ett stadie många bikulturella upplever i ungdomen.

I distansering från icke-svensk kultur enligt ovan, börjar informanterna automatiskt anamma delar av den svenska kulturen. För att teoretisera detta menar vi med bakgrund mot Mead (1934), utvecklas den andra delen av individens tudelade *själv*. Detta på grund av att de internaliserar erfarenheter genom nya sociala grupper. De nya erfarenheterna, vilka tolkas som organiserade attityder från *den generaliserande andra*, tar över och blir en större del av *självet* under denna fas. Vi vill poängtera de *signifikanta andra* blir en mindre del av individens *själv*, det vill säga inte lika central roll under denna fas. Det vill säga blir svenska kulturella *symboler* mer centrala, vilket leder till att individens *reflexiva* förmåga utvecklas genom *den generaliserande andra*. Alltså deras förmåga att se tillbaka på tidigare erfarna händelser och navigera i nya sociala sammanhang. Med andra ord menar vi att individerna pendlar i sin *liminala* position och att de utvecklar förmågan att positionera sig i den svenska kulturen.

När individerna har distanserat sig från sin icke-svenska kultur, leder det vidare till att de vill ta tillbaka den delen av sitt *själv*. Det vill säga att de börjar anamma den icke-svenska kulturen. Där *de signifikanta andra* och/eller dess kultur börjar bli betydelsefull i individens liv igen. Vi förstår det som att majoriteten informanter går igenom denna process och därmed skapar vi förståelse för hur den bikulturella identiteten *görs*. Detta leder oss in på nästa del.

4.3.2 När individen tar tillbaka och anammar sin icke-svenska kultur

Majoriteten av informanterna berättar, med utgångspunkt i olika faser av deras liv, att de har börjat engagera sig mer i kulturella aktiviteter och kulturarv. Vi vill dock poängtera att Emma och Pontus inte uppnått detta stadie, då de från första början inte tagit samma sorts distans som de andra informanterna. Fortsättningsvis börjar resterande informanter anamma sin icke-svenska kulturs normer och beteendemönster. Detta i relation till att de tidigare tagit avstånd från sin icke-svenska sida vid någon tidpunkt. För att skapa överblick presenteras våra informanter och först beskriver Jennifer att hon agerar familjärt och känslöstyrkt liknande sin mamma; "*Jag anammar mammas kultur mest [...] vafan jag är spansk, jag är fan en latina*". Vidare berättar Sanna att hon började återupptäcka och uppskatta sin icke-svenska kultur genom olika aktiviteter. Detta genom att ta tillbaka den delen av sig själv:

... Det har varit så viktigt med språket och jag inte har kunnat ha det på det sättet då har jag försökt att liksom engagera mig mer i andra saker, typ att jag har lagat colombiansk mat, jag lär mig dansa salsa,

så att jag liksom kan typ kan kompensera upp att jag inte kan prata spanska så bra [...] det även en trend att vara från latinamerika, man lyssnade väldigt mycket på musik från Latinamerika, det var liksom häftigt att komma därifrån, så när jag då sa det till dom, jomen min mamma är från Colombia och alla bara WOW är du från Colombia wow, då blev det precis som att då blev det typ för första gången lite uppskattat av någon annan än min colombianska familj, att jag var från Colombia. [...] det var där som det övergick från att jag hata mig själv till att jag började älska den sidan av mig själv.

Mariam beskriver även att hon slutar skämmas, på grund av att hon sett och bemött en Iranier i skolan som fick uppmärksamhet och blev omtyckt:

Jag minns på gymnasiet och det var en kille som var från Iran, han pratade persiska och han var fortfarande populär, folk tyckte att han var cool. Han hade sina svenska kompisar, men var öppen med att han var från Iran och var stolt. Jag bara åh, man kan faktiskt göra det där – då började jag sluta skämmas av att prata om Iran och prata persiska med min mamma inför andra till exempel.

Detta har gjort att Mariam har blivit mer och mer intresserad av Iran på den senaste tiden och velat lära sig mer om kulturen. Liknande kan vi se hos Jonas som berättar att han började kommunicera på spanska och såg det som en betydelsefull del i att ta tillbaka den chilenska kulturen. Likaså påpekar Jonas vikten av samhörighet i relation till den chilenska kulturen, vilket han nu införlivar och vill förmedla själv:

Språket var jätteviktigt i början, att jag började prata spanska igen [...] att skapa samhörighet, för mig är det otroligt viktigt. Och jag drivs av det och jag tror att det har varit en del jag tar tillbaka, just chilegrejen för mig, alltså språket för mig, att umgås med latinamerikaner, bara den gruppstillhörigheten, för att jag hatade det och skämdes så mycket för det.

Citaten ovan kan jämföras med stadiet Phinney & Devich-Navarro (1997, ss.57-58) kallar för blandad bikulturell, det vill säga ett av de sista stadierna i bikulturell positionering. Våra informanter börjar smått gå in i detta stadie, där de blir stolta över sin bakgrund. Vi fann även ett tydligt mönster i att informanterna försvarade den kulturen som var mest påtaglig i stunden, till exempel om de blev ifrågasatta angående sin "svenskhet" så identifierade de sig som svenskar i den situationen och försvarade den sidan.

Återigen och för att upprepa tidigare delar menar vi att majoriteten informanter har gått från att ta distans från sin icke-svenska kultur, vilket i sin tur har lett till att de anpassat sig mer till den svenska kulturen, *den generaliserande andra*. Här använder vi Turner (1967) i att

individer pendlar mellan olika positioner och att det blir det ett tydligt exempel på att individerna upplever sin *liminalitet*. Vidare går informanterna in i en nästa fas där de vill ta tillbaka sin icke-svenska kultur. Det sistnämnda stadiet kan förstås med hjälp av Mead (1934) och vikten av *symboler* i sociala interaktioner. Det vill säga tar individerna tillbaka *symboler* från deras icke-svenska kultur, exempelvis hemspråk och traditioner. Vi vill hävda att detta beror på att det är en del av individens *själv*, som vi argumenterar för i del ett. Rättare sagt menar vi att individerna börjar acceptera den fundamentala delen av sitt tudelade *själv* (Mead 1934). Detta menar vi kan förstås som att individerna vill rekonstruera sitt *själv*, genom att återförenas med sina kulturella förståelser från *de signifikanta andra*. Vi argumenterar för och med tonvikt på detta stadie, att individerna börjar acceptera sig själva som bikulturella, det vill säga erkänner sin *liminala* position. Som Benet-Martinez, et al. (2002; 2005) studie kan detta förstås som att informanterna nu börjar uppleva högre bikulturell integration (BII) mellan sina kulturer. Det vill säga menar vi att våra informanter inte har integrerat sina icke-svenska kulturer helt vid detta stadie, men att de börjar ta tillbaka och uppskatta dem. Alltså är deras tudelade *själv* inte helt balanserat, vilket gör att de inte kan uppleva full harmoni i sin bikulturella identitet. Likaså framhåller våra informanter att de har behövt och behöver försvara sig. Detta på grund av att den ena eller den andra kulturen blir mer framträdande, vilket har resulterat i att *den generaliserande andra* eller *de signifikanta andra* ifrågasätter individens beteende. Detta liknas vid deltagarna i Phinney & Devich-Navarro (1977, ss.57-58) studie, där bikulturella befann sig i ett stadie där de ändrade sättet de såg på sig själva, beroende på kontext. Vi menar alltså att individen navigerar i sin *liminala* position och försvarar sina kulturer beroende på kontext. Med andra ord försvarar individen den ena eller den andra delen av sitt tudelade *själv*. Detta förstås som en process i identitetsskapandet, början till en balans av sitt tudelade *själv*, vilket betyder att individens *liminala* positionering förändras under tid.

4.4 Del tre: Acceptans av individens bikulturella identitet

4.4.1 Individens bikulturella positionering

Följande del läggs fram för att bygga på del ett och två, samt symboliserar en sista fas. Alltså hur individen positionerar sig i sin bikulturella identitet idag, med två meningssystem, samt hur denna positioneringen upplevs och *görs*. För det första upplever informanterna överlag en acceptans av sig själva, i relation till andra. För att exemplifiera hur informanterna ser på sig

själva och accepterar sin position, berättar Jennifer hur hon inte vågat visa sin personlighet fullt ut tidigare, på nya platser, för att hon ville passa in. Sedan säger hon *“men nu idag skiter jag i vilket, nu är jag mig själv”*. Jennifer menar att hon blir accepterad i sina umgängen. Att tillägga upprepar Jennifer flera gånger att hon både är latina, men också svensk. Till exempel säger hon när hon blev ifrågasatt om sin identitet att *“jo men jag är halv halv?”*. Dock poängterar Jennifer flera gånger hur hon mest identifierar sig med sin icke-svenska kultur. Alltså menar hon att hon landade i sig själv när hon tillsist tagit det mesta från sin icke-svenska kultur och därmed hamnar i acceptans i sin identitet. Vidare berättar Jennifer att hon nu är vuxen och kan välja sina vänner, och att hon inte är vän med sådana som inte accepterar hennes hetlevrade sida. Acceptans av identitet i äldre ålder stämmer överens med resultatet i Nesteruk et. al. (2015, ss. 9-12, 20) studie.

Ytterligare framhålls Elina som gick från förnekelse till acceptans av sin bikulturella identitet. Detta skedde i att hon ville ta tillbaka sin icke-svenska kultur och hävda att hon inte är vit, alltså helsvensk. En bidragande faktor var mötet med sin bror och hans stolthet inför deras icke-svenska kultur. Likaså inser Elina, när hon berättar om detta under intervjun, att hennes nya sociala nya sammanhang har fått henne att infinna sig i sin bikulturella position. Alltså menar Elina att hon dras till andra som befinner sig *“mellan”*, att hon tar del av nya erfarenheter. Genom sitt yrke och arbetsplats förstärktes hennes personlighet. Detta genom att våga stå upp för sig själv, acceptera oliktankande och värdera mänskliga värden. Elinas berättelse ovan kan liknas vid Wagstaff et.al. (2019) studie där de menar på att bikulturella skapar ett gemensamt *“vi”*, vilket gör att bikulturella individer är positiva till många olika typer av människor. Det vill säga att de är positiva till mångfald, då de kan relatera till flera olika sorters grupper.

Vidare framhålls Jonas berättelse om att han först tagit avstånd från sin familj och distanserade sig helt från den chilenska kulturen. För att sedan infinna sig i Chile, där han insåg och landade i acceptans, i relation till sin chilenska släkt. Detta blev en vändningspunkt i Jonas liv. Detta resulterade i att han förstod att han kunde ta sig an kulturen, vilket innebar att han kunde börja uppskatta den delen av sig själv: *“Det är ju på senare år som jag har, som jag har landat i mig själv väldigt mycket och har blivit mycket tryggare i den jag är, då har jag också verkligen, asså hävdat och anammat, de jag hade hemifrån också.”* Att tillägga här upplever Sanna liknande i att hon dras till individer som är accepterande, det vill säga att hon menar att hon identifierar sig med andra som är fördomsfria.

Dock vill vi framhålla två informanter som skiljer sig från resterande gällande acceptans. Pontus fick frågan om han känt sig mer den ena kulturen eller den andra, samt om han upplever svårigheter att navigera mellan dem: *“Jag satt och tänkte på det är häromdagen, men lyckades aldrig komma fram till någonting.” (...)* nej det tycker jag inte”. Likaså berättar Emma att hon har lyckats balansera sina båda kulturer under lång tid, och att den svenska kulturen har varit dominerande. Detta eftersom att hennes icke-svenska kultur är präglad av det individualistiska tänket, likt den svenska kulturen. Emma säger: *“Balkan är ju mycket närmare de europeiska länderna [...] de är väldigt moderna”*. Alltså menar hon att hon formats av att ha fria val och ta ansvar vid tidig ålder. Ytterligare berättar Emma hur hon upplever sin bikulturella identitet idag genom följande citat:

Man håller sig i mitten och man håller sig stadig [...] jag tror att bli trygg i sig själv, det är väldigt viktigt att så här, man har två kulturer och det ska man se som en välsignelse [...] det är inget fel att vara i mitten [...].

Emma beskriver alltså hur hon upplever sin bikulturella identitet som positiv och att den har varit någorlunda harmonisk genom hela livet, det vill säga hög BII (Benet-Martinez, et al. 2002; 2005). Men att hon har fått lära sig navigera och acceptera den. Med andra ord har Emma och Pontus berättelser stuckit ut i tidigare delar, eftersom de har införlivat *båda* sina kulturer, vilket innebär att de *inte* tagit avstånd från sina icke-svenska kulturer. Detta kan tolkas som att de har erkänt sig själva som bikulturella tidigare än de andra informanterna.

Att tillägga upplever majoriteten av informanter att de kan passa in i flera olika sammanhang och ser sig själva som anpassningsbara. Sanna exemplifierar anpassningsförmågan till många olika sociala sammanhang, på grund av att hon umgåtts med individer från olika kulturer i skolan. Men också att hon agerar målinriktat och organiserat, vilket hon beskriver kommer från hennes svenska pappa:

Jag har väldigt lätt för att umgås med olika personer, just för att jag har haft två identiteter hela mitt liv, så har jag väldigt lätt för att bolla, mellan dom liksom.

Likaså berättar Mariam att hon hela tiden har varit mån om att anpassa sig till det svenska klimatet, genom att prata svenska och har många svenska vänner. Alltså även om Mariam träffar sina iranska släktingar, säger dem att hon fortfarande är den hon alltid varit. Det vill

säga menar Mariam att trots att hon är har anammat mycket av den svenska kulturen, så är hon fortfarande sig själv, alltså iranier:

Jag ändrar inte på mig själv som person, utan jag ändrar hur jag uttrycker mig, min personlighet är samma men att jag betar mig på ett annat sätt för att kunna passa in på bästa sätt liksom.

Mariam beskriver möjligheten att välja vilken personlighet som ska framträda mest i en viss situation och att hon ser det som positivt, vilket upplevs liknande hos andra informanter. Sammantaget kan ovanstående resultat med informanternas berättelser relateras till Wagstaff et.al. (2019), som visar på att bikulturella har två olika sätt att agera, utifrån båda kulturerna, i olika kontexter. Detta innebär alltså att de har lättare att anpassa sig till olika grupper och sammanhang. Eftersom två kulturer är integrerade så menar Wagstaff et.al (2019, s.6) att bikulturella individer utvecklar kulturell intelligens. Det vill säga att kulturell intelligens relaterar till att bikulturella individer använder båda kulturerna, vilket skapar förståelse flera olika typer av människor.

4.4.2 Positionering i balans och acceptans

Informanterna som de beskrivs i tidigare delar, har alltså inte förstått hur de skulle navigera mellan sina två kulturer, till att nu börja landa i sin bikulturella identitet. Det vill säga acceptera sig själva. De har nu rekonstruerat sig själva, i en ny verklighet med två kulturella tillhörigheter, vilket införlivas i *självet*. Vi argumenterar för, med hjälp av Mead (1934) att individerna balanserar sitt tudelade *själv* och att det tudelade *självet* nu är välfungerande som en enhet. Turner (1967) skriver att den *liminala positionen* bland annat symboliseras av varken det gamla eller nya. Dock vill vi poängtera att bikulturella individer anammar sina två kulturer, som vi nämnt i del 2 - när individen tar tillbaka och anammar icke-svensk kultur. Detta beskriver hur individerna tar det önskvärda från både den svenska, respektive sin icke-svenska kultur. Återigen har de alltså nu vid detta stadiet, införlivat sina två kulturer och uppnått acceptans, samt samhörighet med båda sidor. Det kan relateras till Phinney & Devich-Navarro (1997, ss.57-58) primära typindelning av bikulturella, blandad bikulturell, vilket innebär att individerna nu är i harmoni. Det vill säga genom att anammat båda kulturer, vilket genererar stolthet. Vi menar att individerna nu har uppnått en balans i sin *liminala* position som tidigare varit obalanserad. Som Turner (1967) poängterar kan en *liminal* position göra att individen fastnar mellan två olika sätt att agera, men att den dock kan göra

individens rörlig och anpassningsbar. Med andra ord menar vi att individerna kan hämta erfarenheter från sitt tudelade *själv* och med hjälp av olika erfarenheter agera flexibelt i olika sociala sammanhang. Detta kan avslutningsvis kopplas till Johnson et. al. (2020, ss. 9-11) som också menar på att bikulturella skapar sig själv utifrån två enskilda självständiga element, det vill säga två kulturer. Men vi menar med stöd av Wagstaff et.al (2019, ss.1-4) att individen istället skapar en välfungerande enhet med *den generaliserande andra* och *de signifikanta andra*, ett gemensamt "vi", det vill säga ett balanserat tudelat *själv*, vilket gör att individens kulturer samexisterar för att navigera i bredare sociala sammanhang.

Att poängtera är dock att den *liminala* positionen är mer eller mindre beroende av en generell acceptans av den sociala gruppen. Det vill säga acceptans av individens *generaliserande andra* och *signifikanta andra*. Då våra informanter tidigare blivit ifrågasatta av bådadera, krävs nu att de blir erkända i sina sociala grupper. Som resultatet visar ovan är individens självacceptans, i sitt tudelade *själv*, beroende av att andra accepterar individens *själv*. Därmed argumenterar vi för och betonar på att acceptans av andra sociala grupper, är en väsentlig påverkande faktor för förandet av individens bikulturella identitet. Detta leder i sin tur till att individen skapar förståelse för sin *liminala* position och upplever den som positiv. Vi vill poängtera att tidigare forskningsstudier har studerat bikulturella individer i olika åldrar. Där vissa studier visar att individer når acceptans vid senare ålder, i vuxen ålder. Samt andra motbevisar detta och menar att andra individer fortfarande upplever konflikt mellan sina två kulturer och ser sin *liminala* position som negativ. Därför vill vi argumentera för, med bakgrund mot vårt resultat enligt ovan, att acceptans av bikulturell identitet inte enbart handlar om ålder. Med andra ord menar vi med hjälp av Meads (1934) begrepp *den generaliserande andra* och dess acceptans av individen i den sociala gruppen, är utmärkande faktor för acceptans av individens bikulturell identitet. Det vill säga individens *reflexivitet* förstärks genom att denne kan erkänna sig själv i den sociala gruppen, vilket leder till att denne ser sin positivt på sin *liminala* position. Alltså menar vi att bikulturella individer måste förstås uppleva *liminalitet* både i relation till att gå från ung till vuxen (Arnett 2014), men likaså att denne upplever *liminalitet* mellan två kulturer. Det vill säga gällande det sistnämnda, förhåller sig denne till förväntningar från två olika håll, å ena sidan *de signifikanta andra* och å andra sidan *den generaliserade andra*. Slutligen påpekas att identitetsskapandet är processuellt och att detta innebär att acceptans av individens bikulturella identitet också görs processuellt. Med andra ord bör detta förstås utifrån den enskilda individens förutsättningar.

4.4.3 Positionering genom *symbolisk* intelligens

Vi vill nu argumentera för att den *reflexiva* förmågan har utvecklats till fullo, genom individens acceptans av sin bikulturella identitet. Med andra ord med bakgrund mot Mead (1934) utvecklas *reflexivitet* när individen lär sig ta andra sociala gruppers attityder, från *den generaliserande andra*. Som tidigare nämnts vill vi argumentera för att detta också beror på att denne erkänns av *den generaliserande andra* och *de signifikanta andra*, vilket sker i olika åldrar. Det vill säga att den bikulturella individen, ser sig själv som andra ser på denne och accepterar sitt tudelade *själv*. Nu kan individen *reflexivt* navigera med två meningssystem, som sedan utvecklar ökad förståelse för bredare sociala sammanhang. Kort sagt är *den generaliserande andra* och *de signifikanta andra* internaliserade och integrerade i deras bikulturella identitet. Detta leder i sin tur till att individen navigerar fungerande med dubbla erfarenhetsbankar, vilka är i balans i det tudelade *självet*. Som tidigare nämnts kan detta liknas vid Benet-Martinez, et al. (2002; 2005) som menar på att hög BII leder till en harmoni hos individerna, vilket kan relateras till våra informanter. Detta eftersom de nu har integrerat både *den generaliserande andra* och *de signifikanta andra* i sitt *själv*, vilket leder till att *självet* blir balanserat - och därmed uppnår harmoni. För att teoretisera med hjälp av Mead (1934), samt förstå hur individerna använder sin *reflexivitet*, menar vi att de nu kan agera och kommunicera fungerande med hjälp av olika *symboler*, i social interaktion med olika sociala grupper. Det vill säga att de väljer vilken sida av sig själv, som blir mer framträdande i olika sociala kontexter. Detta kopplas till Wagstaff et.al (2019) som framhåller att bikulturella individer utvecklar anpassningsförmåga till olika sociala situationer. Detta menar Wagstaff et.al (2019) likas vid en slags kulturell intelligens, att reflektera och ta hänsyn till olika erfarenheter från kulturer. Alltså därmed två olika sätt att förstå sin omvärld. I relation till begreppet kulturell intelligens, vill vi argumentera för ett nytt sammansatt begrepp, som vi benämner som *symbolisk* intelligens. Alltså utvecklar vi detta med hjälp av Meads (1934) begrepp *symboler*, det vill säga hur individen har potential att förstå olika kulturernas sociala koder och objekt, för att skapa en lyckad social interaktion och samförståelse. Detta med förståelse för att den bikulturella individen agerar med hjälp av två meningssystem, från två kulturer. Kort sagt relaterar *symbolisk* intelligens till att den bikulturella individen vet och förstår hur den ska läsa av, tolka och agera i sociala sammanhang med olika typer av människor med varierande kulturer.

Vidare och för att återkoppla till tidigare delar, vill vi framhålla Emma som skiljer sig från de andra informanterna. Emma kan förstås som att hennes *generaliserande andra* och *signifikanta andra* inte skiljer sig i samma utsträckning. Detta innebär att hon inte har tagit lika mycket distans från sin icke-svenska kultur, eftersom kulturerna är lika. Det vill säga har Emma som i studierna gjorda av Benet-Martinez, et al. (2002; 2005) menar på, haft en hög BII tidigt, som gett harmoni i hennes bikulturella identitet. Hennes tudelade *själv* har alltså inte behövts rekonstruerats på samma sätt som hos de andra informanterna. Vi menar på att det betyder att Emma har utvecklat den *reflexiva* förmågan tidigare.

I kontrast till Emma vill vi lägga fram en hypotes som framkommit under analysen. Pontus, som många av de andra informanterna, upplever sin två kulturer som markant olika. Det vill säga att *den generaliserande andra* och *de signifikanta andra* skiljer sig åt. Men trots olikheten beskriver Pontus inte någon konflikt mellan sina kulturer. I relation till tidigare två delar, beskriver Pontus att han inte är intresserad av att fira vietnamesiska högtider och vill skapa sitt eget liv. Vidare beskriver Pontus att han bara har anmanat familjens hårda jargong, vilket också skiljer sig från de andra informanterna. Hypotesen bygger på antagandet om att Pontus inte har genomgått samma utveckling som de andra informanterna. Rättare sagt tolkar vi det som att han inte har hamnat i ett stadie där han vill ta tillbaka delar av sin kultur. Till exempel genom att börja kommunicera och agera med kulturens *symboler*, såsom traditioner, språk och beteenden. För att påtala denna hypotes relaterar vi till resultatet, där Pontus beskriver att han inte upplevt någon vidare kulturkrock. Emma har alltså internaliserat båda kulturerna tidigt och inte behövt distansera sig från sin icke-svenska kultur. Medan Pontus snarare har internaliserat den svenska kulturen mer och fortfarande är i stadiet där han inte har försökt upprätthålla sin icke-svenska kultur.

5. Avslutande diskussion

Först måste bikulturella individer förstås utifrån två olika meningssystem, närmare bestämt den icke-svenska kulturen och den svenska dominerande kulturen. Dessa två kulturer har påverkan på individens bikulturella positionering, genom att utöva kontroll gentemot individen som sätter denne i en förvirrande position. Individen lär sig navigera mellan de olika förväntningarna och växlar mellan användning av symboler från två olika meningssystem. För att kunna göra detta måste individen ta tillbaka sin icke-svenska kultur,

som de tidigare tagit avstånd ifrån, detta för att rekonstruera sig själv och finna balans i sin bikulturella identitet. När individen landar i full acceptans med sina två kulturer, det vill säga accepterar båda delar av sig själv, leder detta till att två kulturer blir integrerade i individen och därmed upplevs positioneringen som positiv och balanserad. Denna acceptans är således beroende av en självacceptans, men också acceptans från andra sociala grupper. Individen kan nu agera reflexivt utifrån två meningssystem och genom att ha två fullt integrerade kulturer inom sig utvecklar individen en särskild förmåga att anpassa sig till flera olika sociala grupper och sammanhang. Kort sagt att de utvecklar symbolisk intelligens.

För vidare forskning anser vi att det hade varit intressant att studera bikulturella som fortfarande lever i förnekelse gentemot sin ena kultur. Detta för att skapa förståelse för hur positioneringen upplevs, för de som *inte* har accepterat sin bikulturella identitet, och hur det påverkar dem. Dessutom hade gruppintervjuer med bikulturella varit givande för att i större utsträckning skapa förståelse för hur positioneringen upplevs beroende på kontext, för att sedan finna likheter, skillnader och kanske hur vissa kontexter leder till positiva/negativa erfarenheter av att vara bikulturell. Det hade också möjligtvis kunnat generera förståelse för hur symbolisk intelligens upplevs i olika sammanhang, närmare bestämt hur den tar sig uttryck och används.

6. Referenser

Litteratur

Arnett, Jeffery Jensen. (2014). *Emerging adulthood: The winding road from the late twenties*. Oxford: Oxford University Press.

Berg, Martin. (2015). *Netnografi: att forska om och med internet*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur.

Berger, Peter L. & Luckmann, Thomas. (1967). *The social construction of reality: a treatise in the sociology of knowledge*. London: Allen Lane Penguin.

Braun, Virginia & Clarke, Victoria. (2006). Using thematic analysis in psychology. I *Qualitative Research in Psychology* 2006; 3: 77-101. New Zealand: Department of psychology, University of Auckland.

Bryman, Alan. (2008). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2., [rev.] uppl. Malmö: Liber.

Collins, Randall. (1994). *Four Sociological Traditions*. Rev. and expanded ed. New York: Oxford University Press.

Earley, Christoffer P. & Peterson, Randall S. (2004). *The elusive cultural chameleon:*

Cultural intelligence as a new approach to intercultural training for the global manager. I

Sam, David L. & Berry, John W.. (red.). (2016). *The Cambridge Handbook of Acculturation Psychology* [Elektronisk resurs]. Cambridge: Cambridge University Press. Kap. 4, ss. 50-70.

Hammarén, Nils & Johansson, Thomas. (2009). *Identitet*. 1. uppl. Stockholm: Liber.

Hwang, Philip, Frisé, Ann & Nilsson, Björn. (2018). *Ungdomar och unga vuxna: utveckling och livsvillkor*. 1. uppl. Stockholm: Natur & Kultur.

Kolano Quach Lan, Childers-McKee Cherese & King Elena. (2018). *Spaces in between: A meta-ethnography of racialized southeast Asian American youth identities i Urrieta Luis &*

Nobilt George. Cultural constructions of identity: Meta-ethnography and theory. New York: Oxford University Press, ss. 123-147.

Luker, Kristin. (2008). *Salsa dancing into the social sciences: research in an age of info-glut*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.

Mead, George Herbert. (1934). Sektion II och III, i *Mind, Self and Society: From the Standpoint of a Social Behaviorist*. Chicago: University of Chicago Press.

Patton Michael Quinn. (2015). *Purposeful sampling*. Usa: utilization-Focused Evaluation.

Phinney, Jean. S. & Devich-Navarro, Mona. (1997). Variations in bicultural identification among African American and Mexican American adolescents. I Sam, David L. & Berry, John W.. (red.). (2016). *The Cambridge Handbook of Acculturation Psychology* [Elektronisk resurs]. Cambridge: Cambridge University Press. Kap. 4, ss. 50-70.

Sam, David. L. & Berry, John. W. (red.). (2016). *The Cambridge Handbook of Acculturation Psychology* [Elektronisk resurs]. Cambridge: Cambridge University Press.

Spillman, Lyn. (2020). *What is cultural sociology?*. Cambridge, UK: Polity.

Trost, Jan & Levin, Irene. (2018). *Att förstå vardagen: med utgångspunkt i symbolisk interaktionism*. 5. uppl. Lund: Studentlitteratur.

Turner, Victor W. (1967). Betwixt and Between: The Liminal Period in Rites de Passage i *The forest of symbols: aspects of Ndembu ritual*. Ithaca, N.Y. Kap. 4, ss. 93-111.

Van der Zee, Karen, Benet-Martinez, Veronica & Oudenhoven van Pieter Jan. (2016). Personality and acculturation. I Sam, David L. & Berry, John W.. (red.). (2016). *The Cambridge Handbook of Acculturation Psychology* [Elektronisk resurs]. Cambridge: Cambridge University Press. Kap. 4, ss. 50-70.

Yin, Robert K. (2013). *Kvalitativ forskning från start till mål*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur.

Yin, Robert K. (2016). *Qualitative research from start to finish*. 2. uppl. New York: The Guilford Press.

Vetenskapliga artiklar

Benet-Martínez, Veronica & Haritatos, Jana. (2005). *Bicultural identity integration (BII): Components and psychosocial antecedents*. *Journal of Personality*, 73, ss.1015–1050.

Benet-Martínez, Veronica, Leu, J., Lee, F. & Morris, M. (2002). *Negotiating biculturalism: Cultural frame-switching in biculturals with oppositional vs. compatible cultural identities*. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 33, ss.492–516.

Johnson Achu, Alexander, Gagan S. Khera & Bedi Robinder P. (2020). *Bicultural Identity and Self-Constructal in-Family Among Indian American Emerging Adults: A Mixed-Methods*. *Journal of Adult development* 28: ss.1-14. Hämtat 2021-04-28 från: <https://doi.org/10.1007/s10804-020-09356-y>

Nesteruk, Olena, Helmstetter, Nicole-Marie, Gramescu, Alexandra, Siyam Hammad, Mona & Price, A. Christine. (2015). *Development of Ethnic Identity in Young Adults from Immigrant Families: "I Want to Hold Onto My Roots, but I Also Want to Experience New Routes"*. *Marriage & Family Review*, 51: ss.466–487. USA: Montclair State University, New Jersey.

Wagstaff, Fernanda. M., Kim, Si Hyun, Jiménez, Arévalo, Fernando. R., Sultan Qaboos, Said Al-Riyami & Huerta, Esperanza. (2019). *Individual bicultural identity and cultural intelligence*. *Management Research: Journal of the Iberoamerican Academy of Management* Vol. 18 No. 1, 2020. ss.29-45.

Wu, Tony. (2011). *Bicultural Identity*. In: Goldstein S., Naglieri J.A. (eds) *Encyclopedia of Child Behavior and Development*. Springer, Boston, MA. Hämtat 2021-04-25 från: https://doi.org/10.1007/978-0-387-79061-9_331

Webbsidor

Vetenskapsrådet (2002). Forskningsetiska principer. Inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning. Elanders Gotab. Hämtat 2021-04-29 från:

https://www.vr.se/download/18.68c009f71769c7698a41df/1610103120390/Forskningsetiska_principer_VR_2002.pdf

Bilaga

Intervjuguide

- Information kring studien.
- Möjligheten att avbryta när hen vill, eller inte vill svara på något
- Samtycke, muntligt eller skriftligt samtycke till att vara med i studien
- Konfidentialitet, att deltagaren anonymiseras och intervjuerna förvaras oåtkomliga för andra
- Nyttjandekravet, info om att intervjuerna enbart kommer användas till forskningens ändamål och sedan raderas
- Kontaktuppgifter till oss och möjligheten att läsa igenom materialet efteråt

Låt individen styra samtalet

Introduktion:

- Berätta lite om dig själv, ålder land
- Vad gillar du att göra?
- Hur skulle du beskriva dig själv?
- Hur definierar du...? (Bra inledning och att skapa förståelse för olika sätt att se på samma fenomen. T ex begränsning, kränkning, kultur, etc. Intressant att driva diskussion utefter hur individen förhåller sig till olika begrepp och termer.

Grupper: Förväntningar/möjligheter och hinder/begränsningar

- Beskrivning familj, barndom, normer värderingar
- Skillnad vänner och familj
- Fråga om motsatser (begränsningar t.ex)

Kultur:

- Typiskt svenska, typiskt för icke-svenska kultur
- Skillnad mellan kulturer
- Möjligheten att vara sig själv, passar in var?

Det individuella: Frihet/autonomi

- Vad identifierar du dig med? (förebilder, drivkraft, kultur)
- Om du tänker på var du står idag, de val du tagit längs vägen - har du påverkats av något/någon? Eller har du "gått din egen väg"?
- Annorlunda behandlad på grund av kultur, diskriminering, påverkad (vilka yttre faktorer?)
- Anpassning
- Fråga individen och dennes vänner har kunnat pratat om detta
- Ändrar individen på sig i olika sammanhang?

Samhället: Regler/lagar/normer/institutionella möten (t ex skola/vård/politik)

- Förväntningar svenska samhället versus icke-svenska kultur
- Konflikt/balans kulturella tillhörigheter?
- Annorlunda bemötande av samhällsliga institutioner?

Avslutande:

- Är det något du är förvånad över att jag inte tog upp?
- Är det något du har funderat över som du vill ta upp?
- Är det något annat du tänker på som du vill dela med dig av?